

Tas Latweefchu draugs.

1840. 31 Oktbr.

44ta lappa.

Taunass finnass.

Is Peterburges. Jau pehrnajâ gaddâ augsti zeenigs Keisers ar to pa-
fchu grahmatu no 1mas Juhli (Luhko: Latw. dr. 1839, № 33.), ar ko paweh-
leja, lai pa wissu winna walstibû tik pehz sudraba naudas rehkinâ, likke fluddi-
naht, ka winsch us preekschu kappera naudu us tahdu wihsî lîfschoht iskalt, ka
weens kapeiks kappera tik pat buhfchoht wehrt, kà weens kapeiks sudraba.
Schinni gaddâ 6tâ Septibr. winsch cadehl arri jau nospreede, ka no weena pud-
da jeb 40 mahrzineem kappera lai iskalt 16 rublus sudraba, un prohti pa gab-
baleem no 3 kapeikeem, no 2 kapeikeem, no puss=kapeika un no weerendel=kapeis
ka. — Kad nu taggad jau labbi leels pulks schahs jaunas naudas gattawo, tad
Keisers arri pawehleja, lai teesa gahda, ka schi jauna kappera nauda gel-
detu, bet ka tok, kamehr wehl naw deesgan leelâ pulkâ laudim rohkâ, turklaht
orri brihw, wehl to wezzu nemt.

Is Rihges. Eßam 12tâ lappâ jau stahstijuschi, ka taggad tè arri fa-
wada skohla preeksch jaunekleem, kas kurli un turklaht mehmi.
18tâ Oktober schi skohla pirmu reis dauds zilveku preekschâ tikke pahrlau-
fita; un wissi lungi un laudis, kas tik bija atnahkuschi, lohti brihnojahs tâ
patt pahr tahm leelahm puhlehm, ar ko skohlmeisteris ne-apnizzis luhkoja nelai-
migeem ko emahzicht, kà arri pahr to, ko jaunekli jau pa tahdu ihsu laiku
bijâ mahzijuschees isrunnaht un raksticht. — Slawehts Deews, ka nu tok arri
muhsu pussê tahda labba leeta eetafta! jo lihds schim tè mas ko behdaja pahr
tahdeem nabbaga behreneem. Kaut jel kristigi laudis schehligâ prahâtâ wehl wai-
raf us to famestu, ka warretu skohlmeisteram darbu wehl labbal' atlöhdfinaht,
un wehl pahr wairaf nelaimigeem gahdaht!

Is Schlesiëru walsts, Wahz'semmî. Masâ zeemâ, ko fauz Greh-
senberg, taggad dsihwo arrajs, Winzene Prihsniz wahrdâ, tas zaur sawu gudri-
bu ihsâ laikâ nahjis leelâ gohdâ un baggatibâ. Winnam, kà zitti stahsta, lab-
bibu no lauka eeweddoht, Deews sinn, kà? diwi fahn-kauli saluhse. Praheigs
dokters winnam ne bija dabbujams, tapehz sahze pats ahrstetees. Laikam arri
daschu no tahm grahmatahm bija lassijis, ko zitti dokteri preeksch wairaf kà
fimts gaddeem Wahzsemme leelâ pulkâ pahr to irr sarakstijuschi, ka wissadas
slimmitbas tik ar aukstu uhdeni warroht dseedeht. Winsch fanehmahs,

un septin deenas un naktis no weetas sawus salaustus fahn-kaulus pee krehja
pleenama atspeede un weenâ gabbalâ no jauna luppatas, aufstâ uhdeni eemehrtas,
uslikke. Un us tahdu wihsî winnam kauli drihs atkal fareppe, un winsch
atspirge. Pehz tam arri fahze zittus slimneekus tâ pate puhleht, dabbuja no
dokteru teesas ir to brihw, slimneekus sawâ mahjâ usnent un ar aufstu uhdeni
ahrsteht. Bet winnam drihs ruhmes peetruehke, kur tohs slimneekus likt, kas winna
gudru ahrsteschanu un kohpschanu dabbujuschi sinnah, ir no tahlenes atnahje.
Nahk wisswairak pa wassaru leels pulks, un pehrnajâ gaddâ winnam jau 900
weesi irr bijuschi, kas pee winna tikween uhdenei dabbuja dsert, uhdensi masgajahs,
— un pa leelaku dalku atspirge. — Arri zittâs mallâs un semmâs no ta laika
dohdahs slimneekus ahrsteht ar uhdensi. Eefsch Zehsehm Widsemme pagahju-
schâ wassarâ arri fahze ar tahdu ahrsteschanu. Lai Deews palihds, ka winna rad-
dita leeta, tas uhdens, pee laudim jo deenas wehl jo leelakâ gohdâ nahk!

Leels brihnumis, ko mass behrns padarrijis.

(Matt. 19. 23. 24.; Jahn. 5. 3 u. t. pr.)

(Beidsama pusse.)

Oherâ deenâ ap pussdeenu mahzitais atkal tur bij. Kad fullainis leelam-
fungam to teize, tad tas fazzijsa: "Lai tas mihlais wihrs tuhlin nahk eekschâ!" Winsch
mahzitajam mihligi labdeen'ewe, un winnu tâ usrunnaja: "Zeenigs,
mihlais mahzitais, juhs effat ihstens dwehselu kohpeis, tapehz ka juhs manni
ne astahjar, jebeschu juhs to gan warretu darriht. Scho naft dauds irr notig-
jis manna firdi, taggad es atshstu sawu maldischchanu un to besdibbin, pee kue-
ra biju stahwejis. Es eedrohschinajohs, pee-eet pee ta grehzineeku drauga, pah-
kuu juhsu dseesma tik mihligi runnaja, un man bij gluschi tâ, itt kâ kad kah-
da bals manna firdi fazziitu: Zellees, tew irr tawi grehki peedohti! Bet drihs
pehz tam bij, itt kâ kad ohera bals eeksch mannis runnatu: Tu peewilles, Deews
irr dauds tahlu no tewis, winsch tewis ne warr dsirdeht. Sakkait, zeenigs mah-
zitais, ko man buhs darriht?" — Mahzitais fazzijsa: Un kad juhsu firds ar ween
fazzitu: ne, tad tizzait wairak Deewam un winna wahrdeem.

Jesus Kristus naw ne weena peerwhlis, kas pee winna nohje, nedis arri tahi-
vis, ka zilweks pats fewi buhtu peewihlees; un winna mihlais kruhls mahzelis
fakla (1 Jahn. 3. 20.): "Ja muhsu firds muhs pasuddina, Deews irr leelaks,
ne kâ muhsu firds." Klaufait us winnu, ne us sawu firdi! Winsch irr tas pats
schodeen, wakkar un muhschigi. Ne weens naw patizis kauna, kas pakahwehs
us winnu, un zerreja us winna schehlastibu. — — "Es jums pateizu sunt reis,"
fazzijsa wahjais, "es tizzu un fajuhtu, ka juhsu wahrdi irr pateesiba."

Gitta deenâ mahzitais atkal pee winna aishahje. To isgahjuschâ nafti tas
wahjais bij dauds sahpes zeetis un mas gullejis. Winsch gulleja klußu, un tad
to mahzitaju prassija: "Woi es drihkstu baudiht svehtu walkorinu? un woi
juhs to man drihkstat doht?" — Mahz. "Ja, es drihkstu; tas i hsti preeksch
jums irr eestahdihes." — Leelstungs: "Ak, paldees Deewam! isdallait to,
mihlais mahzitais, man un manna mihlai leelaimaheti rihtu preeksch pussdeenas!
mannia firds pehz ta gauschi ilgojahs." Mahzitais oherâ deenâ ap noliken laiku

nogahje un abbeem to svehtu wakkar=ehdeenu isdallija, pehz tam, kad bij turrejies firfnigu luhgschanu un kahdus wahrdus runnajis, un ka pats fazzija, eefsch ne-issakkamas jufchanas ta Kunga schehlastibas un winna klahrbuhfchanas. No schahs deenas wahjais arr' bij gluschi ta, ka jauns zilweks palizzis; winna dewabihjiga laulata draudsene arr' patte bij ka achaunota, no preeka un pateifschanas us Deewu.

Kahdu deenu ta jaunaka meitina us tehwu fazzija: "Lehtiht, tu isskatees tahds jautrs un preezigs; woi naw teefs, tu taggad arri to Kungu Jesu mihlo, un tu aikal capsi wessels?" — Tehws raudaja, apkampe behrnu un fazzija: "Ja, mans mihlais behrns, es winna mihleju gauschi, un zerreju, ka winsch manni darrihs wesselu. Kad mehs winnu, mahce, tu un es, zits pahe zittu mihlesim." Behrns no preeka aiffkrehje, mahtei to stahsticht, fo tehwu bij runnajis. Pehz trim neddelahm tehwu palikkje gluschi wessels.

Winna atgrefschana bij patee figa. No scha laika nu winna mihlakais darbs bij Deewu luhgt, un ar sawu seelumahti, behrneem un drangeem farunnacees par to seelu Deewa mihestibu, kas irr eefsch Kristus Jesus.

Nu tam bij mihti, kad mahzitajs to apmekleja, un winna spreddiki tam bij dahrgi un par svehtibu. To jaunaku meitinu winsch ar ween ta ka gohdâ turreja, un kad ta pee winna bij klahrt, tad tas tam bij ta ka par atpuhschanu un atspirgschanu eefsch winna gruhteeem waldischanas darbeem. Winna mahja bij palikkus par meera mahju un luhgschanas nammu, noswehitu tam Kungam un winna kalposchanai. Swehti raksti, dseefmu grahmata un zietas garrigas grahmatas bij tahs mihlakas, fo tas ikdeenas lassija. Winna abbi behrni usauge tam Kungam par gohdu. Abbi tikke isprezzeti kristigeem muischneekem un dishwo wehl schodeen; irr laimigi sawas laulibas, labbas mahces fawem behrneem un labdarratajas to nabbagu un bahrinu.

Tehws nomirre 1809tâ gaddâ, pasemmigs, tizzibas=pilns Kristus mahzeklis, sawu fetribu lisdams weenigi us Jesus Kristus nopolnu, un zerreja, ka Deewu winnu usuemshoht par behrnu muhshigâ debbes=dishwoschanâ. P.—p—.

• L e e f u l i s .

1. Leekuls deewabihjafchanu
Ne ness klußâ firfninâ,
Bet ar wahrdu ptahpaschanu,
Neprahligu gekkoschanu
Ahrigi ween daudsinâ.
2. Engla gihmâ laudim spulgo,
Neprohtamus wahrdus teiz,
Skaibru, gaischu prahru pulgo,
Nemahziteem teiz un tulko,
Pats ne sinn, kur saft, kur beids.
3. Tâ ka band'neeks firgu rahda
Eridsineekem, glaudidams,
Tâ pat mahzibas schis jahda,
Groß un lohka, sleek un stahda,
Dumfchus wahrdus ptahpadams.
4. Pats few pilnigu winsch matta,
Jislidamees labs un svehts;
Un kur prahtra gaismu skatta,
Soħbus greedams, galwu fratta
Un par paħrgudribu brehz.
5. Gekkligi winsch muld un lehko,
Pats few krahpdams zittus krahp,
Uzzis paħrgreesch, luhds — un greħko,
Laudamees us Kristus speħku,
Kas ween greħzineekus glahb.
6. Leelahs sawas pasemmibas,
Spihb, ka kaps, kas nobaltehts,
Smahde prahtra zillafchanas,
Apdohmigas sunaschanas;
Mukkis ween toħpoht svehts.

7. Ak wiensch wissa vasaul' greestu
Labpräht mulku buhschanā,
Wissus dñhtu, wissus speestu,
Tà kà kurneeks sawu leestu
Aflà tumschå sahvakå.
8. Bet tam spehki truhkst, — nu rauda
Mihlestibas assaras;
Mihlestibå labstus schanda,
Wehle, lai tas esse gauda,
Kam gars galma darbojahs.
9. Ja wiensch spehku sawu prahku,
Tà kà wehle, isdarriht; —
Leescham fabru kurrinatu,
Tà kà Gussu dedsinatu,
Kas few ne leek apmahnicht.
10. Wiensch ar leelu likst' un makti
Arwu drahnås tuwojahs; —
Rauj, kà saglis, tumschå nakti
Tam, kas ne turr par few wakki,
Gaischa prahka brihwibas.
11. Pateefibas garru smahda,
Do ar fabvahm gruhsch un minn
Nakstu sih mes gohdå stabda,
Preelsh tahn zellbs frisbambs rahda,
Zik mas garru zeenahl sinn.
12. Garru, kas us augschu mohdahs,
Saista wehrgu buhschanå;
Tumså will, kas gaismå rohdahs,
Lai schim lehtali issdohdahs,
Laudis faistiht aklibå!
13. Bet pawelti! mulku maiisa
Ne griss laudis eelschå lihst. —
Sehla, ko taswaldneeks laifa,
Ne aug pateefibas goiså;
Warr buht dihgst, — bet tudal wibst.
14. Jo tas, ko tas Kungs irr fehjis
Gaifchå prahka mudribå,
Par ko sawas ossin's lehjis,
Tumsibå warru uswarrejis,
Augs, sels muhschu muhschibå.
15. "Pee teem angleem buhs tohs pascht!"
Tà tas Kungs pats mahzija. —
Kas warr wihsa oh gas laffsicht
No teem chrlschkeem? — tà buhs
prassicht
Katrå tumschå mahzibå.
16. Valihds, Deewå, ka gaischu prahku,
Tawu dohtu dahwanu,
Tumsibå ne waldsinatu;
Wedd muhs sawam dehslam klahu
Bilwezigå gaischumå.

Sinna,zik naudas 30. Oktober-mehn. veenå 1840 eelsch Rihges maksaja
par daschahni prezzehm.

Maksaja:	Sudr. raudå. Nb. K.	Maksaja:	Sudr. raudå. Nb. K.
Par		Par	
1 puhrurudsu, 116 mahrzinus smaggu	1 75	1 pohdu (20 mahrzineem) wasku	7 —
— meeschu, 100 mahrzin, smaggu	1 15	— tabaka = = = = =	— 65
— kweeschu, 128 mahrzin, smaggu	3 50	— sveesta = = = = =	2 50
— ausu = = = = =	— 80	— bselses = = = = =	— 75
— firnu = = = = =	1 60	— linnu, frohna = = = =	2 —
— rupju rudsu-miltu = =	1 65	— brakka = = = =	1 80
— bishdeletu rudsu-miltu =	2 40	— kannepu = = = =	— 90
— bishdeletu kweeschu-miltu =	4 —	— schliktu appinu = = =	3 —
— meeschu-putraimu = =	1 80	— neschliktu jeb prezzes appinu	1 80
— eesala = = = = =	1 20	— muzzu filku, eglu muzzå = =	6 75
— linnu-sehklas = = = =	3 50	— lasdu muzzå =	—
— kannepu-sehklas = = =	1 60	— smalkas fahls = = =	4 80
1 wesumu seena, 30 pohdus smaggu	3 —	— rupjas baltas fahls =	4 75
barrotu wehrschu galku, pa pohdu =	1 —	— wahti brandwihna, pussdegga =	9 —
		— dirwdegga =	12 —

Lihds 29. Oktober pee Rihges irr atnahkuschi 1155 fuggi un aissbraukuschi 1062.

Brihw driskeht. No Wibsemmes General-gubbernemientes pusses:
Dr. E. E. Napier sky.

S i n n a.

Zaur semmes wahrteem eenahkoht Nihgâ, un taisni to falk-eelu staigajoht lihds widdu, atradde zittkahrt pa labbu rohku us fall-eelas stuhri to apteeki, fo jau no wezzeem laikeem nosauze to fawwu-apteeki, un kas nu apteekera-fungam Weifs peederr. Schi apteekte arri taggad gan wehl taî paschâ eelâ, bet pa kreisu rohku, druszin wairak us augschu, tam reismannu nammam gluschi pretti, kam wahrdss: Stadt London. Apteekera-fungs zaur scheem raksteem leef fluddinaht, ka wissas sahles winna apteekê spehzigas, un apfohla lihds ar faweem laudim wisseem pirzejeem ustizzami buht.

Nihgâ 1840.

Oktbr.

